

Central Transformadora d'Enher / Central Transformadora Estabanell i Pahissa

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Carrer del Rec, 35
Emplaçament A la zona d'eixample de Granollers
Alçada: 142

Coordenades:

Latitud: 41.610221892354
Longitud: 2.2840773829251
UTM Est (X): 440349
UTM Nord (Y): 4606748

Classificació

Número de fitxa 08096 - 200
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any Ca. 1936
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 0469312DG4006E0001KI

Fitxes associades:

Companyia Estabanell

Carrer del Rec

Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo

Data de registre de la dl., 01/10/2001 - 02:00

fitxa:

Autoria de la darrera Jordi Piñero Subirana

revisió:

Data de la darrera revisió: dt., 23/04/2024 - 13:50

Descripció

Edifici que acull una central transformadora d'electricitat, de l'antiga companyia Estabanell i Pahissa, que tenia la seva seu una mica més avall del carrer. Es troba envoltat per un pati enjardinat tancat per una tanca d'obra i reixa de ferro.

L'edificació és de tipologia industrial, de planta rectangular, amb coberta plana, paredat arrebossat i pintat de color clar. Consta de dos pisos d'alçada. Una línia doble i correguda de cornisa emfasitza el coronament pla de l'edifici. A la primera planta l'edifici es caracteritza per una alineació de finestres de proporció vertical, rectangulars i amb el remat lleugerament corbat.

Història

Els orígens d'aquesta companyia elèctrica sorgeixen d'una empresa tèxtil, Estabanell i Pahissa. A principis del segle XX un dels propietaris, Francesc Estabanell i Puntí, va enviar el seu fill Francesc Estabanell i Fontserè de viatge a Suïssa i al nord d'Itàlia per tal d'estudiar la generació d'energia elèctrica i la seva aplicació en la indústria. A la seva tornada es va començar a modificar la fàbrica que l'empresa tenia a Centelles per tal que deixés de funcionar amb energia de vapor i generar la seva pròpia energia elèctrica. Així, el 1910 l'empresa adquiriria uns terrenys a Sant Pau de Segúries on aprofitaria l'aigua del riu Ter per a la producció d'electricitat que s'enviava fins a Centelles mitjançant una xarxa elèctrica pròpia. Aviat l'empresa va detectar una nova via de negoci comercialitzant l'excedent d'electricitat.

Un mercat que l'altre soci de l'empresa, Pedro Pahisa, va saber detectar fou el de la il·luminació elèctrica de les ciutats. Així, el 1911 va contactar amb l'Ajuntament de Granollers i aconseguí un contracte per començar l'electrificació del municipi. S'inauguraria, després de llargs treballs, amb l'enllumenat de la Festa Major de 1913. Dos anys més tard, el 1915, la companyia establia la seva seu central a Granollers, al carrer del Rec, on encara és actualment.

Estabanell i Pahisa, doncs, va abandonar el sector del tèxtil i es va centrar en la generació i distribució d'energia d'electricitat, adquirint la Colònia Matabosch a Camprodon (Ripollès), que el 1923 passa a denominar-se Colònia Estabanell, o instal·lant a l'antiga fàbrica de Centelles un motor dièsel de 1.200 CV el 1935 que, en la seva època, seria el més potent de Catalunya.

Sembla que és en aquest moment que es va construir l'actual edifici del carrer del Rec a Granollers, d'estil noucentista. Segons dades del cadastre, fou l'any 1923. Acollià les oficines de l'empresa. Uns anys més tard (segons el cadastre el 1936) s'hauria construït l'edifici del transformador que es troba una mica més amunt, al carrer del Rec 35.

Durant la Guerra Civil l'empresa fou col·lectivitzada i després del conflicte la família en va reprendre la direcció. El 1970 Estabanell és una les empreses promotores de l'Associació d'Empreses Elèctriques (ASEME), de la qual ostenta la vicepresidència, i del seu homòleg internacional, el Groupement Européen des Entreprises et Organismes de Distribution d'Energie (GEODE), que permet negociar amb la Companyia Operadora del Mercat de l'Electricitat a Brussel·les.

El 1996 encara s'anomenava Estabanell i Pahisa, i aleshores va canviar el nom per Estabanell i Pahisa Energia, amb el nom comercial d'Estabanell Energia. L'empresa donava servei a 27 municipis de les comarques d'Osona, Ripollès i Vallès Oriental.

El 2012 s'inaugura a la seu central de Granollers el Centre d'Operacions de la Xarxa (COX), un gestor global que integra els diferents processos informàtics per tal de poder operar a distància i en el menor temps possible davant de qualsevol incidència. El COX permet avançar cap al model de les xarxes intel·ligents (smart grid).

El 2016 es crea Emagina, una filial per a la distribució de fibra, serveis de telefonia i televisió amb l'objectiu de vertebrar el seu territori natural, vinculant empreses de la zona. Aquesta iniciativa empresarial es posa en marxa després de la primera inversió d'Estabanell en el desplegament de fibra òptica a Catalunya, iniciada el 2015.

Bibliografia

GARCIA-PEY, Enric (1990). "Recull onomàstic de Granollers: Motius, topònims, nomenclatura", a *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 3, Granollers, Ajuntament de Granollers.

GARRELL I ALSINA, Amador (1960). *Granollers, vila oberta*, Granollers, Gràfiques Garrell.

JONCH, Antoni (1986). "La fauna del Vallès Oriental", a *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 21-34, Granollers: Servei Municipal de Cultura.

SESÉ, Jaume (1987b). 2. *El creixement industrial. Granollers al segle XIX*, Col. Coneguem Granollers, núm. 2., Granollers, Ajuntament de Granollers.

Enllaços d'interès:

[Estabanell Energia](#)

